СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLI., Ч. 286. Джерзи Сити, Н. Дж., субота, 9 грудня, 1933.

VOL. XLI. No. 286. Jersey City, N. J., Saturday, December 9, 1933. THREE CENTS.

ПОПИТ ЗА ТРУНКАМИ БІЛЬШИЙ ВІД ПОДАЧІ

ДЕЯКІ МІСТА МУСЯТЬ ПАЮВАТИ СКІЛЬКІСТЬ АЛЬКОГОЛЮ.

ВАШИНГТОН. — Продукція й розпродаж алькольних напитків знаходиться ще в стані повної анархії.

Уряд видав тільки обмежене число дозволів. Фабрики доставили напитків багато менше, ніж заповтребувало населення; крім того й достава вже виродукованого алькоголю стрічає перешкоди в малім числі продавців із дозволами. Тому бутлегерство панує ще далі, а алькольні напитки мають таку високу ціну, якої вони при нормальних умовинах не мались. Федеральний уряд ще не має відповідного приходу з виробу й торговлі алькоголем, бо він жде на податкові закони поодиноких стейтів.

Деякі великі міста мусять паювати скількість алькоголю між попитуючих торговців.

Прибережна сторожа має далі клопоти з пачкарями алькольних напитків. У Ель Пасо, в Техасе, згинули три человіки в бійці між пачкарями й федеральною сторожею. Між убитими є один сторож та два мексиканські пачкарі.

Різні громадянські організації домагаються від уряду скоршого полагодження питань, що назріли через відкликання прогибіції.

ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКА ЦЕРКВА ЗАРЯДЖУЄ ЖАЛОБУ ЗА ГОЛОДУЮЧИХ НА ВЕЛИКІЙ УКРАЇНІ.

ФІЛАДЕЛФІЯ. — Як подають „Епархіяльні Вісти", епископ української греко-католицької церкви, о. д-р Константин Богачевський, зарядив, щоби священики цеї церкви присвятили неділю, 24 грудня, на молитву та збірку в користь голодуючих Українців на Великій Україні.

ЗА ПОКАРАННЯ ЛІНЧІВНИКІВ.

САН ХОСЕ (Каліфорнія). — Стейтова прокураторія заповідає арештування й судження осіб, вмішаних у масовий самосуд над викрадачами й убийниками Брука Гарта.

Суд відбудеться на основі нового закона, котрий накладає кару до двацять літ тюри на учасників лінчу.

ЛИНДБЕРГИ ЗНОВУ ЗБИРАЮТЬСЯ ЛЕТІТИ.

РІО ДЕ ЖАНЕЙРО (Бразилія). — Линдберги дістали запрошення відвідати Бунос Айрес, Монтевідео, Сан Павльо та багато інших міст у південній і середущій Америці. Полковник Линдберг уже поробив конечні поправки та прилагодив свій літак до лету, але ще не сказав, куди він рішився летіти.

При огляненню літака після перелету через Атляптійський океан Линдберг відкрив, що одно крило було ушкоджене.

ДЖАНСОН ОСТЕРІГАЄ КРИТИКІВ ГРОШЕВОЇ ПОЛІТИКИ.

НЮ ЙОРК. — Генерал Джансон, голова уряду Відбудови Краю, в своїй промові, яку він виголосив тут перед зборами товариства фабрикантів, остерігав усіх критиків заходів федерального уряду коло відбудови краю перед виступами проти монетарної політики президента Рузвелта. Джансон говорив, що коли ці критики посунуться задалеко, то саме вони поставлять уряд перед конечністю інфляції, якої вони хочуть уникнути.

НЕПОРОЗУМІННЯ В УРЯДІ.

ВАШИНГТОН. — У ріжних бюрах федерального уряду назрівають нові резигнації. З нею носиться Джордж Пік, адміністратор бюра для рільничої відбудови, котрий має непорозуміння з Тогвелом, заступником секретаря рільництва, та Джером Френком, синдиком рільничого бюра. В інших бюрах є теж непорозуміння.

Президент Рузвелт стратив цілий день на вирівнування цих непорозумінь.

НЕ ПОЖИВА, А ЧИСТОТА РАТУЄ ЗУБИ.

НЮ ЙОРК. — На зборах нюйорського товариства дентистів прочитано низку цікавих відчитів. Між іншими д-р Т. П. Гает доказував, що ні одна дієтична школа (себто напрям здорової їди) не може запевнити людині здорових зубів. Ні ті, котрі думають, що людина повинна вживати трану, ні прихильники помідорового соку, ні ті, котрі дивляться, щоб їда мала вітамін „А", чи вітамін „Б", чи інші вітаміни не можуть зробити того, що робить чистота. Можете їсти всяку їду, а коли не будете чистити зубів, зуби не будуть чисті.

Д-р Гает викликав всіх противників цеї думки на публичну диспуту.

На зборах було коло 5,000 дентистів, не тільки з Нью Йорку, але й з цілої Америки.

Д-р Мерит говорив, що втрата зубів може привести людині поважні клопоти з яснами, бо людина привикла жувати й буде жувати навіть по втраті зубів.

ЯК ГИНУТЬ РОБІТНИКИ.

В залізничній гуті у Безансон (Франція) скоїлася трагічна подія, якої жертвою впали чотири робітники з Польщі. В часі пересування великої бодні з розтопленим залізом пливка маса вилялася й обляла чотирох робітників. Два з них, Йосиф Рульковський і Вал. Катар, згинули на місці, третього в безнадійнім стані відставлено до шпиталю, четвертий легко попікся.

САБОТАЖ?

П.А.Т. повідомляє, що нічю на 1. листопада перетяв хтось телеграфічні й телефонічні дроти здовж залізничого шляху Борислав-Дрогобич на перезді між стаціями Губичі-Дережичі. Де, мовляв, діло УОН, бо рівночасно на дзвінниці та церкві в Губичах вивісив хтось жовто-сині прапори з протидержавними написами. Прапори усунули, виновників шукають.

ФАТАЛЬНА РОЛЯ.

В Лондоні виставляли перед кількома місяцями оперетку „Дібаррі". В головній ролі виступала берлінська артистка Анні Алєрс, яка незабаром у приступі зденервування вискочила з балкону своєї кімнати і вбилась. Тоді ролю Дібаррі почала грати відома артистка Евапс. Незабаром після першого виступу вона згинула в часі автомобільної катастрофи. Ніхто не хотів грати тієї фатальної ролі, аж нарешті молода субретка Гіляр згодилася на неї. Підчас репетиції вона захворіла і швидко померла. До нині не вдалося більше знайти артистки до тієї ролі. Всі відмовляються бути на сцені метресою Людвика XIII., що згинув на гільотині.

ДРЕСОВАНІ БЖОЛИ.

Про дресуру звірят від слона почавши, а на блосі скінчивши, ми вже чули. Але про дресовані бжоли довідуємося щойно тепер з французьких часописів, які подають факт, що якийсь аматор бжіл так їх виховав, що вони сідають довкола його підборіддя, прибираючи форму правдивої бороди.

СТИРТИ ГОРЯТЬ.

В Луці, пов. Городенка, згоріли чотири стирти збіжа з молотільнею та елєватором. Шкоду обчисляють на 31,000 зл. Причиною пожежі був недокурок, який кинув один робітник. — У Підбірцях коло Львова на фільварку монахинь Вінкента а Павльо згоріли дві стирти збіжа. Причина невідома.

ВТЕКЛИ З МІШКОМ ГРОШЕЙ.

Поліція у Ворохті придержала двох юнаків, які фоварювано шафували грішми. Були це 15-літній із Вильна Генр. Абрагамович, уч. V. гімн. кляси, та Леон Сенькович, уч. IV. гімн. кл. Вони вкрали в батьків щадничі книжечки на 17,535 зл., біжутерію та виїхали до Ворохти.

В ОБОРОНІ СЕСТРИ.

В Тухлі коло Сколього 18-літній Франц Пузя пробив ножем на смерть залізничого робітника Петра Зідлєра з пімсти за те, що звів його сестру і не хотів з нею женитися. Перед кількома днями станув перед судом присяглих у Стрию і дістав два роки вязниці.

ЧИСТКА В КОМПАРТІЇ.

При генеральній чистці комуністичної партії усунули між іншими начального редактора органу кермуючих господарських кол часопису „Економическая Жизнь" і члена колегії пародного комісаріяту Майліна. Йому закинули буржуйське походження, карієровичівство, контрреволюційні погляди, м. і. троцьківську минувшину і т. і. З українського комсомолу усунули за останніх 6 місяців чистки понад 8,200 членів.

СКІЛЬКІСТЬ МОВ НА СВІТІ.

На цілому світі начисляють 860 мов. Інші мови є діялектами мов головних. В Европі є 89 мов, в Азії 123, в Америці 117, в інших частях світа 417 мов. Число діялектів не дається точно означити; приблизно воно доходить до 5,000. Неможливо було теж означити чисельно безлічі мов і діялектів на слабо заселених просторах Азії й Африки.

СТРІЛЯНИНА ПЕРЕД ВОЄВІДСТВОМ.

На Губернаторських валах напроти будинку воєвідства у Львові побачила поліція 30. жовтня ц. р., коло 8. год. веч., групу молодих людей, з яких частину арештувала. Стрінувшися з опором, один з поліцаїв ужив пальної зброї, причому ранив якогось Пекарського в руку. В часі тієї оказії наділа поліційна допомога, що стягнула на місце збіговище. Коли один поліційний агент хотів двох демонстрантів придержати, вони відповіли стрілами, ранячи Роману Вітеляківну, що переходила вулицею. На те агент дав два стріли і ранив стріляючого в ногу. Був це, як подає ПАТ, Равлик, член ОУН. Взагалі задержано 19 осіб, з яких дехто мав револьвери, а інші каміння в кишенях. Між арештованими знаходяться кілька членів ОУН, глядних у звязку з замахом на радянський консулят. Ранена Романа Вітеляківна померла.

ВТЕЧА ВЯЗНІВ.

Із вязниці у Вронках утекли недавно 7 вязнів. У лісі під Познанем лісничий зустрів двох утікачів, що гріли при вогні поживу. Коли лісничий крикнув, щоби піддалися, вони кинулися на нього. Тоді він ужив зброї і застрілив Владислава Пачковського, а другий вязень піддався.

СКАРБ У ГОРБІ.

Поліція з Тіїр, коло Перпінан (південна Франція), арештувала цими днями якогось жебрака, що видався їй підозрілий. Здогад поліції виявився зовсім оправданий. Підчас ревізії виявилося, що здогадний горб складається з єспанських і французьких банкнотів, на суму коло 10,000 франків.

ЧОРНІ ДНІ ЧОРНОЇ БІРЖІ.

Несподівано відбудись останніми днями в багатьох містах Румунії розшуки по конторах виміни, по малих банках, по каварнях та інших відомих урядових зборищах за чужою валютою. Сконфісковано багато чужої валюти. Попереводжувано навіть арештування. Чорна біржа мала чорні дні.

ШЕКСПІР БУВ ІТАЛІЙЦЕМ.

Так твердить італійський „професор" Люіджі Бельотті, що є одночасно спіритистичним медіем і маляром. У такім самім благословенним стані дістав він теж звістку з другого світа, що Шекспір, над якого автентичністю стільки вчених ломлять собі голову, був італійцем, ще й приятелем Джіордана Бруна. Називався він Джіованні Крольоляпца, що значить те саме, що „Шекспір" себто „Трясоспис" (той, що трясе списою). Той італійський Трясило мусів 19-літком утікати з Італії з політичних мотивів до Англії. Бельотті твердить, що сам дух цього анонімного геніяльного драматурга обіцяв йому навіть доставити рукопис „Гамлета", досі похований у якійсь могилі у графстві Ессекс. На доказ цього навіть підписався по англійськи „Шекспір" підчас цього історичного сеансу. Тепер ще інші італійські професори повинні зробити аналізу тексту всіх творів Шекспіра і справа буде менш-більш таксамо закінчена, як з Колюмбом.

ПАРТІЯ ГЛІНКИ ОСТАЛАСЬ БЕЗ ГАЗЕТ.

Краевий уряд у Братиславі застановив газети Глінкової партії. Партія видавала потім другу газету під назвою „Татранський Словак". З огляду на те, що по думці закона замість заборонених дочасно газет не можна інших газет видавати, краевий уряд у Братиславі припинив і цю газету.

ДОБРЕ ВИМІНЯВ...

Великого ошукання доконано на шкоду купця Нахмана Бравера в Добромилі. На торговиці приступив до нього якийсь чоловік і представившись за емігранта з Німеччини, попросив, щоби зміняв йому 1000-марковий банкнот на доляри або злоті. Не підозріваючи нічого, Бравер дав йому 340 долярів, але коли незнакомий щез, переконався, що дістав німецький банкнот з 1922 р., який не представляє ніякої вартости.

ЛИСТ ДО БОГА.

З Будапешту пишуть: Незручні рученята дитини задресували лист до „Любого Бога". З отвореного листа почтові урядники довідалися, що 8-літня дівчинка бідної вдови звернулася до Бога з горячою просьбою помочі для своєї мами. Урядники влащтували грошеву збірку в користь вдови й вислали їй без надання назвища посилача.

ТАК МАЄ БУТИ...

Президент суду англійського півострова Гуернсей виїхав вечером автом на прохід. Підчас їзди поліцай задержав авто, бо на заді авта не горіло світло. Другої днини президент суду зарядив проти себе карне поступування й засудив себе на грошеву кару.

ОДНОЗГІДНА АКЦІЯ ГРОМАДСЬКИХ КОМІТЕТІВ РАТУНКУ УКРАЇНИ ПЕРЕД АМЕРИКОЮ

ЛЬВІВ. — Українські краєві часописи доносять таке:

Прилучаючись до акції американсько-українських ратункових організацій, вислав Центральний Комітет Ратунку України зі Львова до президента Злучених Держав Америки, Рузвелта, письмо в справі допущення окремої комісії, що провірилаб дійсне положення на Україні, та в справі гарантії, що комуністи не будуть далі виголоджувати українського населення. В цій самій справі вислано каблем або через радіо депеші до президента Злучених Держав Америки від паризького, брюсельського, берлінського і празького комітету. Брюсельський комітет заявив навіть готовість зорганізувати й фінансувати подорож такої міжнародної комісії в ціли ствердження, чи пак розвіяння тих жахливих вістей, що поширюються про голод на Україні, а рівночасно згоїй годиться на всі умови, які поставить совітський уряд перед своєю згодою на такі розсліди.

ДЕ Є НАЙБІЛЬШЕ ПРОТЕСТАНТСЬКИХ ГУРТКІВ У КРАЮ?

ЛЬВІВ. — Львівське „Діло" проголошує за протестантським „Стягом" громади, в яких відбуваються протестантські богослуження. І додає, що з проголошеного спису виходить, що протестантських гуртків є найбільше між українським населенням у станиславівській діецезії епископа Хомишина.

ЗАПОВІДАЮТЬ НАГОРОДУ ДЛЯ ЛІТВІНОВА.

РИМ (Італія). — Добившись у Вашингтоні визнання Совітів, Макс Літвінов, совітський комісар заграничних справ, дійшов теж до порозуміння з Мусолінієм. Супроти того вернеться від до Москви з великим дипльоматичним успіхом. А це заставляє подумати, яку він одержить тепер за те нагороду. З природи річи він повинен бути тепер допущений до Політбюра, себто до установи, яка на ділі править цілими Совітами, а куди досі Літвінова не допускали. Якщо це не станеться, то Літвінов, як кажуть, буде змушений перейти до опозиції й піти слідом Троцького. Кажуть далі, що не буде нічого дивного, коли одного дня прочитаємо в газетах, що Літвінова вислано на Сибір чи Соловки, так, як це сталося з Раковським.

ДОРАДЖУЮТЬ НІМЦЯМ КОЛЬОНІЗУВАТИ РОСІЮ.

ЛОНДОН. — Пресовий магнат лорд Ротермір обговорює у своїм органі „Дейлі Мейл" відношення Німеччини до Росії. Він каже, що Німці завжди відгравали велику ролю у відбудові Росії, голобно в розбудові торговлі й промислу. І тепер, якби Німеччина взялася за кольонізацію західніх просторів Росії, то на тім зискалаб Росія, а Німеччина могла би позбутися частини свого населення та дістати ринок збуту для своєї промисловости.

ЛІТВІНОВ НЕ КОНФЕРУВАВ З ГІТЛЄРОМ.

БЕРЛІН. — Макс Літвінов перебув цілий день у Берліні, в переїзді з Риму до Москви, але не мав ніякого офіційного побачення ні з канцлєром Гітлєром, ні з міністром закордонних справ, Нойратом.

Кажуть, що це готово довести до дипльоматичних комплікацій. На передодні приїзду Літвінова до Берліна поміщено в урядових газетах дуже прихильні редакційні статті, в яких представлено Літвінова як дуже спосібного дипльомата. І зазначено теж, що Німеччина бореться з комуністичною течією у своїм краю, але не мішається цілковито до комунізму в Совітах.

ЗАКОВИКА З ЛІГОЮ НАЦІЙ.

ЛОНДОН. — Британський уряд якось не дуже зажурений виступом Фашистівської Ради в справі реорганізації Ліги Націй. Кажуть, що такі пропозиції треба вносити на Раді Ліги і тільки там вони можуть бути дебатовані. Та разом з тим ходять слухи, що саме англійський премієр Мек Донелд є за реформу Ліги та що це він наклонив Мусолінія до виступу з домаганням реформи Ліги.

ПОЛЬЩА КРИТИКУЄ ЛІГУ.

ВАРШАВА (Польща). — Польські часописи накинулись на Італію, що вона дуже гороїжиться і хоче диктувати в Лізі. Кажуть, що й без того 50 держав, які належать до Ліги, є тільки паяцами, які танцюють, як їм заграють „великі риби". Польща жалується, що вона теж є там тільки паяцом.

БЮТЬ ЖИДІВ У МАДЯРЩИНІ.

БУДАПЕШТ (Угорщина). — Протижидівські вибухи не вгавають. Найбільше даються вони відчувати жидівським студентам у трох мадярських університетах. Там бють Жидів і не хочуть з ними сидіти в одних лавках, призначуючи для Жидів спеціяльні крісла, названі „гето". А коли жидівські студенти не хочуть сідати на ті місця, виганяють їх зі саль.

"SVOBODA" (LIBERTY),
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

Тел. „Свобода": Montgomery 5-0498. Тел. У. Н. Союза: Montgomery 5-1838.

З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

„МАЛОПОЛЬСЬКА" І „МАЛОРОСІЯ"

Наші історичні вороги, Москва й Варшава, навипередки помагають одні одним ліквідувати українство. На Західній Україні, як відомо, не дозволено вживати в школах та урядах назви „український". Ту назву викинено теж з усіх шкільних підручників, як теж змінено історичну назву Галичина на „Малопольська". Та Українці, де можуть, там уживають тільки своєї властивої назви, а землі, які опинилися під Польщею, називають „Західньою Україною". З тими назвами обзнакомлений уже сьогодні цілий світ. Навіть чужинецькі кореспонденти не пишуть про „Малопольську", а тільки про Західню Україну, або принаймні Галичину, хоч Польща намагається у світі всіми засобами прищіпити нашим землям польське імя.

Та тепер, як у кождій протиукраїнській акції, знайшла собі Польща ревного союзника. А є ним, чого легко догадатися, Москва, ота червона, большевицька. Тасама, котра, як пише старокраєве „Діло", горлала довгі роки через Третій Інтернаціонал, що не буде згоди ніколи між комуністичною владою і Польщею, Чехословаччиною і Румунією, поки не буде наладнана українська справа на західньо-українських землях, на Західній Україні. Ая, так ті землі називали, ще й резолюціями це стверджували, розсилаючи їх по світі, подаючи до відома українським робітникам і селянам та всім трудячим. А тепер? Про це саме пише польський кореспондент з Москви у варшавській „Газеті Польскій" з 16 листопада. Ото він стверджує, що на порозі 17 року революції видно вже наглядно, що Совіти „відкрайнюзовують" Україну і гальмують український національний розвиток навіть у культурних справах. Щобільше, Совіти хочуть знищити українство навіть поза межами СССР, особливо те, що є в Галичині, а це головно тому, що націоналістично настроєні емігранти комуністи з Галичини стали на Радянській Україні контрреволюціонерами і сепаратистами. А що так є, пише польський кореспондент, це видно по дрібнім, але знаменнім прояві, що совітська преса, вперше від часу свого існування, зачала вживати терміну Малопольща замість „сакраментальної досі Західньої України".

Тепер уже, пише „Діло", не буде ніякого дива, як у скорому часі зникне й під Совітами українська назва, яка буде заступлена „малопольською", замість Радянської України відродиться „Малоросія". На діді воно до того йде. Україна змістом і так обмосковлена. Зміна назви булаб тільки формальністю. А як позбутися ще й тої формальности, на те вже Москва спосіб знайде. Зчеркне, бо це назва „контрреволюційна", й „по сьому бить". Тільки української душі не зможе вирвати. І не зможе викорінити українського ідеалу.

ІСТОРИЧНИЙ ПОХІД МОСКВИ НА ЗНИЩЕННЯ УКРАЇНИ

(Реферат, виголошений п. В. Кедровським на Шестім Конгресі Обєднання).

(1)

I.

Тема мого відчиту є широка й у звичайній доповіді на конгресі її не можна всю охопити в дателях, а лише можна подати в загальних рисах образ того, якими способами Московщина, перетворившись у Росію, зробила Україну своєю колонією.

Початком української державности є стара київська держава, яка включала в свої межі всі ті землі, що посідав український нарід. Тут треба категорично підтвердити, що землі Московщини, або яку тепер називають стисло етнографічним іменем Великороссії, ніколи не входили в склад київської держави, що з часів свого історичного державного життя називалися „Русь". Не треба змішувати це слово з поняттям „Росія", яка включала в свої межі Московщину, Україну, Білорусь, більшу частину Польщі, Латвію, Литву, Фінляндію, Сибір, Кавказ і т. д. Словом, включала в свої межі російської імперії майже 120 народів.

Історія не зберігла нам даних, коли властиво започатковано державну організацію тих славянських племен, які з богом часу витворили українську націю. Відомо лише те, що в першій половині IX стріліття київська Русь виступає вже як організована держава й з високо розвиненою культурою та торговлею. Вже в початках X століття Київ підписує з Новгородом торговельний договір, який аж до наших часів лишається зразковим документом. Українська торговля вже тоді мала велике значіння переважно для середземноморського та орієнтального світа. Українські міста тодішні, як Київ та Галич, були більші й богатіші, ніж міста середньої Европи германських та романських держав. З Московщиною, що тоді щойно почала формуватися в державний організм у верховинах рік Москви та Оки, Україна в ті часи не мала ближчого ні торговельного, ні культурного, а тимбільше політичного стику.

Лише в початках XII століття, коли Україна (Київська Русь) значно ослабла в наслідок міжусобних воєн князів через престоли а також економічно почала занепадати, що привело до ослаблення її торговельно-економічних звязків з середземноморськими державами та з орієнтальним світом. Тоді саме почали виростати нові торговельно-економічні центри в Европі, а на сході прийшло також до змін.

Всі історичні та археольогічні дані вказують на те, що українські землі споконвіків були славні зі своєї продукції збіжа та ріжних хліборобських продуктів. Ще грецький історик, що жив 500 років до Різдва Христового, Геродот, писав про українські землі так: „Після Істеру (Дунаю) Борістен (Дніпро) це величенніша зі всіх рік і, на мою думку, найпродуктивніша, за винятком лише Нілю, з яким не може порівнятись ані одна ріка в світі. По берегах Дніпра розстелюються чудові пасовиська для худоби; ріка багата на найсмачніщу рибу; вода надзвичайно приємна на смак і прозора, тимчасом, як у решті інших рік вона каламутна. Вздовж течії Дніпра врожаї чудові, а там, де землі не засівають, росте дуже висока трава; в гирлі, незалежно від людини, утворюється у великій скількости сіль-самосадка. В ріці ловляться осетри, що не мають шорстких кісток і знадоблюються для маринади" А далі він пише ще так: „Вище від Ольвії мешкають Скити хліборобки, яких... провзивають бористенянами (дніпровцями): одні з них займають землі на схід від Дніпра на три дні дороги, а другі вгору по Дніпрі на протязі одинадцяти днів плавби".

Отсе так писав грецький історик у ті часи, коли грецькі колонії густо були осіли теперішнє українське побереж Чорного моря й вели широку торговлю з тими племенами, які заселяли Подніпровя та інші українські землі. Сама ж природа створила так, що з ли ніжних ріками, Україна була хліборобською країною, яка завжди мала лише друге місце по хліборобству за єгипетською рікою Нілем. Археольогічні розсліди так званої Трипільської культури, що була на українських землях три тисячі років до Різдва Христового, виказують, що в могилах і гробах доісторичних племен, що заселяли ті землі, відшукано кістки таких домових звірят, як овець, безрог, а також зжуглене насіння проса, пшениці, ячменю й конопель, що свідчить, що вже тоді хліборобство на Україні процвитало. Мало того, наука виводить, що одна з сучасних відмін жита (Secale fragile) трапляється масово в дикому стані в олешковських пісках, біля гирла Дніпра, а друга відміна (Secale montanum), стрічається на північному Кавказі. Таксамо овес, який в дикому вигляді стрічається лише на Україні у вигляді овсюги (Avena fatua) та просо, дика відміна якого (panicum sanguinale) стрічається на Україні. Отже ці рослини мають свій початок культури на Україні.

Безперервне постачання Україною зерна та інших хліборобських продуктів, як меду, воску, худоби живої й битої, птиці, а також сушеної та солоної риби підкреслюють всі старогрецькі й інші історики. Також всі законодавства київських князів багато мають таких даних, які свідчать, що хліборобство й торговля хліборобськими виробами були головним заняттям предків сучасної української нації.

Економічний занепад українських земель через княжі міжусобиці привів до того, що Україна почала губити свої торговельні звязки з державами середноморських та з орієнтом. Про це виразно писав у 1167 році князь Мстислав Ізяславович, звертаючись до всіх українських князів: „Пожалійте руську землю, свою батьківщину... а ось уже від нас і шляхи відбирають... і залозний і грецький". Разом з економічним занепадом України приходить і політичний занепад київської держави. Користуючись ослабленням українських земель, Володимирсько-Суздальські князі, що мали своїм державно-політичним та економічним центром Москву, в XII. столітю розпочала війну з Київом і вже в 1169 році Москалі зруйнували Київ. Це перший яскравий факт, коли український та московський нарід стрінулися в історії як два народи ріжних політично-державних, культурних та економічних центрів і коли відразу виявився похід Москви на українські землі, які славилися своїми богатствами.

На початках XIII. століття через Московщину на Україну насунули татарські орди й захопили цілу Україну, крім теперішніх земель Галичини, та частини Волині, Холмщини й Підляшя. На цих землях це деякий час затримувалася українська політично-державна та економічна незалежність, а де ці землі, одірвані від свого пня, не могли довго стояти самостійними й попали під вплив, а потім і в залежність від сусідніх держав на захід, а передовсім Литви та через неї й Польщі. Більшість українських земель, попавши під татарське панування, аж до повалення татарського ярма провадила ріжними способами боротьбу з Татарами й тому не мала можности скріпитися в певному державному організмови. З повваленням татарського панування ці землі попали до складу литовсько-польської держави, до якої вони входили за невеликим винятком земель лівобережа України, аж до того часу, поки український гетьман Богдан Хмельницький підняв повстання проти Польщі, що вже тоді володіла й землями Литви, та усамотійнив Україну в 1648 році. Шукаючи політично-военного союзу проти Польщі й татарсько-кримського ханства, яке було васалем тодішньої Туреччини, Богдан Хмельницький в 1654 році підписав з московським царем у Переяславі союзний договір і по тодішній міжнародній кваліфікації поставив себе під протекторат московського царя.

(Далі буде).

МІТИНГИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

САВТПОРТ, КОНН. Тов. ім. Т. Шевченка, вік. 84, повідомляє всіх місцевих і позамісцевих членів і членинь, що річний мітинг відбудеться в неділю, 10 грудня, точно о годині 3-тій пополудни, в Укр. Нар. Галли при Вест Кінг Гайвей. Проситься всіх членів і членинь прибути на час, бо є дуже важні справи до полагодження, а іменно вибір уряду на 1934 рік і позичка значної суми на перебудову нашої галі. Контр. комісія має здати звіт за цілий рік, таксамо секретар і касієр. — М. Гудзік, предс.; Ю. Гоголь, вас.; Петро Дудко, секр.

ШІКАГО, ІЛЛ. Бр. св. Петра і Павла, вік. 165, повідомляє своїх членів, що річний мітинг відбудеться 11-го грудня, в годині 7.30 вечір, в залі церковній. Проситься всіх членів прибути на цей мітинг, бо буде вибір уряду на 1934 рік і інші важні справи. Членів, котрі ще не вичитали свої книжечки грамот, проситься принести старі грамоти на мітинг до вимін. Довгуючі члени мають вирівнати свої довги. — Мих. Глушик, секр.

НА БІЖУЧІ ТЕМИ.

БОЙКІСТЬ І ГОРІВКА.

Свонсон, секретар американської фльоти, каже, що американська фльота, не зважаючи на закінчення прогибіції, не буде вживати алькольних напитків. Він каже: „У деяких фльотах дають перед битвою горівки, але ми покладаємось на американський „грит".

„Грит" це твердість характеру, відвага, мужність, витревалість.

Слова секретаря Свонсона нагадують слова великого президента Лінкольна, сказані у відповідь на заочне посуджування генерала Грента його ворогами. Коли Лінкольнови сказали, що генерал Грент гняк, Лінколн сказав:

„Так, але Грент побіджає. Отже, пане, коли довідаєтеся, яку горівку пє Грент, то дайте мені знати, а я пішлю по бариці тої горівки кождому нашому генералови".

ЧОМУ МИ ПЄМО?

Над цим питанням задумався Фред Виктор, суперінтендент Антисалунової Ліги Ню Йорку, і вислід своїх зусиль подав до публичного відома словами:

„Чому люди пють? Щоби втекти від реального життя. Моральний боягуз пє, щоби втекти від твердої дійсности новочасного життя".

Може так воно є. Може деякі люди на те, чи тому пють. Але є також труси, які не пють зі страху, щоби не показатися трусами.

Від того, що вони собі сказали, що вони не будуть трусами, вони трусами бути не перестали: вони тільки почали все й усюди запевняти себе й інших, що вони не труси.

Для добра власного й для добра чужого вони зробилиб краще, якби перестали собі багато з того робити, що вони чогось там бояться.

МОЛОДЬ І ТРУНКИ.

Джан Шеперд, один з провідників руху за відкликання прогибіції, каже, що кінець прогибіції зчасом положить кінець запиванню молоді, яке розвинулося в часах прогибіції.

Кінець прогибіції положить кінець невідповідному натискови на справу алькоголю. Як минеться память про прогибіцію, люди перестануть думати про алькогольний трунок як головну справу життя: одні, як добути трунок, другі, як пиття поборювати.

Шеперд вийшов із заложення, що всяке питання повинно займати стільки уваги в людськім умі, скільки воно ваги має для людського життя. Важніше для людського життя питання повинно нормально займати більше уваги; менше важне — менше уваги.

ЗДОРОВЛЯ И ПИТТЯ.

Шеперд не читав самий на радіо свого відчиту. Він був хорий на катар, і відчит за нього прочитав хтось інший. Тепер ще якийсь прихильник прогибіції готов сказати: „Ага! Катар! Як би не пив, то б був би хорий на катар!"

Це звичай загорільців усякої ідеї звязувати свою пораду з усякими справами. Умре чоловік, що пив, зараз кажуть, що вмер через пиття. Захорує на шлунок — через пиття. Нервовий, — через пиття.

Між питтям і здоровлям буває звязок, та не все: коли людина, що пе, захоріє, то це ще не значить, що через пиття.

Один англійський поповник сказав: „Так, алькоголь це страшна отруя. Тим страшніше, що так поволі діпає. Мені серце крається, як я подумаю за мою бідну матір, як вона попивала собі винце, вбиваючи себе поволі. Аж страх збирає подумати, що їй забрало 96 літ убити себе тою отруєю".

Ангелос Влахос.

ВЕЧЕРНИЦІ ПАНА СУСАМАКІСА

(3 новогрецького).

(2)

— Гарна історія... — відповіла, викрививши лице пані Сусамакісова — гарна історія! Пані мають гоститися яблоками та Солоновим вином?!

— Пані, коли мають бавитися, мусять пити лімонаду та їсти тісточка й морозиво...

— Лімонаду? Тісточка? Морозиво? — кричала Пасіфе, а голос її за кожною вичисленою подробицею піднімався щораз вище. — Слава Богу! То нас цей жарт коштуватиме тисячу драхи!

— Алеж, серденько? Що ти кажеш!?

Розмова подругів, ведена в такому тоні, булаб може ще довше потяглася та загострювалася би щораз більше, колиб один із малих носіїв не був перервав її замітковю, яку вчинив на ввесь голос:

— Гей, пане господарю! Чи не заберете від нас коша, щоби ми могли піти собі з Богом?

Безпосереднім наслідком тієї замітки було це, що повніські коші випорожнились, а посередній було те, що ніжна Сусамакісова жінка замовкла покищо.

Ми сказали „покищо". Одначе з образу, який перед читачем легко зарисовується на основі повищої балачки молодих подругів, він зрозуміє, що решта дня не минула їм спокійно без бешкетів. Багато сцен, подібних до щойно зображеної, відгравалося ще й потім аж до самого вечора.

Та які це були сцени й чим покінчилися, не можемо сказати, бо ми хотіли би насторожити цікавість наших читачів. Дальша часть того опов'дання та його кінець не булиб тоді для них уже зовсім цікаві. Тому на хвилину покидаємо наших новоженців і йдемо до дому пана Пардалоса.

3.

Година шеста вечором. Пардалосова родина, себто господар, господиня та два сини, шість і восьми-літній сидить при столі. Обідають.

— Вважай, Юрчику, вважай дитинко, — каже п. Пардалос до молодшого з хлопчиків. Той хлопчик безуспішно силується всадити в рот величезний шматок мяса, а не всилі довести до нічого іншого, лише до того, що валяє собі ніс, губи, лице, а також щоки.

— Йой, йой! — кричить старша Пардалосова вітка, — мамо, диви, мамо диви, що Юрчик зробив, той смаркач якийсь!

Юрчик випулив гнівом паланочі очі. Заки ще мати могла обернутися до нього, кидає старшому братови в лице застромлений на вилки шматок мяса, який даремно старався встромити в свій діточий ротик, і кричить:

— Я смаркач? На маєш, на маєш! Ти тепер також смаркач!

Як виглядає тепер Івась, — так звався другий Пардалосів син — читач легко вгадає. Чогож не вгадає та чого ми не зуміємо легко зобразити, це зобразить найближча сцена.

Юрчик аж душиться від сміху. Івась верещить, заводить, старається всякими способами кинутися на свого малого брата. Мати спинює його, а він кричить: „Пустіть мене! Хай вдарю його!" Пан Пардалос устає сердитий від стола, хапає Юрка за вухо та веде заплаканого до комірки на вугля. Хлопець противиться. Пані Пардалосова не знає, що й почати: чи спинити воєвниче завзяття свого первородного, чи здержати чоловіка, щоби не замикав молодшого сина в темниці, як той повідає, повний щурів, чи подькати над своєю гарновшовковою сукнею, яку поплямили відприскуючі від Івасевого лиця каплі сосу.

Та невблаганий п. Пардалос тягне сина за вухо, а за хвилину вертається триюмфально, бо вже вкинув його в тюрму.

— Поваляв тебе той збиточник? — питається жінки.

— Бачиш! Так то розпещувати дітей! Не караєш їх ніколи й ось наслідки! А ти, йолупе, — додає за хвилину, звернувшися до Івася, що ще миється — чому ти сміявся з нього?

— Я не сміявся з нього, тату — відповідає з жалем. — Я лише назвав його смаркачем.

— Щож ти ще хотів йому сказати? — перебиває мати та встає також від стола й оглядає докладно свою поплямлену сукню.

— Придивися, як тобі доїхав той драб! — каже п. Пардалос, якого гаманець подрізнила немало ця катастрофа. — Пішло до чорта чотириста драхм за одежу.

— Алеж ні! Я гадаю, що воно дасться відчистити.

— Дасться випрати, дасться випрати, тату — перебиває поважно Івась. — Лише трошки мякушки з хліба тай витерти!

— До чорта, мовчи й ти, йолупе, щоби я і тебе не вкинув там, де вже є той другий.

Мусимо зазначити, що саме в цю хвилину „той другий" давав із тюрми зайадто бурливі знаки своєї присутности в тюрмі. Його голос від жалісного, тихого плачу піднімався в одній хвилині до пронизливих, захрипких криків, язик белькотів верескливо, прозивав і грозив, а ноги й руки гатили то в долівку, то в двері, владжували небувалий концерт, що саме тепер доходив до шпилю жахливости.

— Чи ви пустите мене відсіля? — верещав. — Я виважу двері! А маєте! А маєте! — І копав ногами в двері, наче навіжений.

За хвилину знову мстиве розношення затихло, жалісним гоном заводив, що аж за серце хапало:

— Мамо! Мене щурі зїдять! Золотенька мамусю! Ти не змилосердишся надї мною?

— А йдиж пустити його, ради Бога, Дмитре! — каже зворушена пані Пардалосова до чоловіка. — Йди, пусти його. Він уже досить покараний!

— Дай спокій, прошу тебе — відповідає чоловік поважно. — Позволь, хай пізнає свою помилку та поправиться. Нічого злого йому не станеться! Не бійся!

Аж тут задзвонив дзвінок, відчиняються двері, чути на сходах кроки. Арештований Юрко зміркував, що це прийшов хтось чужий, користується нагодою та нумо верещати під небеса.

— Та йди вже, пусти його! — просить знову пані Пардалосова. — Не ялося, щоби нас чули й чужі люди.

Пардалос піддається силі товариського конвенансу, йде спровола до комори та випускає сина з тюрми. В тій самій хвилині стає перед ним той, що йшов сходами.

—Ах, то ти, Івянку! — каже до нього Пардалос. — А що там?

— Мій пан і моя пані післали мене, щоби я спитався, чи панство будуть нині дома, бо хотіли би прийти.

— Прошу поздоровити! — каже пані Пардалосова, що вийшла з їдальні та стала посередині. — Прошу поздоровити... Перепроси своїх панів ... ми на нині вечором запрошені на забаву!

Слуга відходить. Коли хлопці знайшлися знову напроти себе, глянули один на одного грізно. Пані Пардалосова втрете приглядається допитливо своїй одежі. Це значить, що мусить переодягнутися, а пан Пардалос вдівляється в синів. Це нарешті привертає спокій у родині Пардалосів.

— Ах! Ті забави! — озвалася за хвилину пані Пардалосова, зітхаючи. (Ми забули впору зазначити, що п. Евфросина це жінка товстелезна, тому для неї найменьша фізична натуга, бо навіть зітхання справляє немалі муки). — Ах! ті забави! Вони для мене — вір мені — такі осоружні, як мої гріхи! Колиб не пан Сусамакіс із тією своєю забавою, я навіть не потребувала би надягати тієї моєї осоружної сукні, ні стільки натерпітися, скільки я натерпілася.

— Щож тобі винен, серденько, Сусамакіс? питається спокійно пан Пардалос. — Винен тут той драб — і показав рукою на Юрка. Хлопець сидів у куті нахмарений. — Я йому, здається, повішу леда хвиля.

(Далі буде).

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

ШАМОКІН, ПА.

Нова молодеча сила.

Шамокінська громада видала нову інтелектуальну українську силу. Є нею молодий Микола Олексів, син місцевого пароха, о. Михайла Олексіва.

Микола покінчив в 1931 р. Дартмут каледж в Ню Гемшир зі ступнем „бечелор оф артс", віддавшися там головно економічним студіям. Потім покінчив ще дволітній курс (пост-граджуейт) в Гарвардській університеті. Підчас науки в Дартмут дістав стипендію (скалершип) за добрі успіхи в науці.

Гарвардський університет покінчив він зі ступнем „мастер ін бізнес адміністрейшен". Спеціялізувався у вищій банковости і покінчив ті студії з відзначенням. А тепер дістав посаду в Ню Йорку в „Б. Алтмен Компані".

В часі студій у Гарвардському університеті був головою і відповідальним редактором „Гарвард Ірбук Комітї" і був директором та членом екзекутиви „Гарвард Бізнес Скул Клюб".

—o—

НЮ ЙОРК, Н. И.

Вистава оперети „Чорноморці".

Заходом Українського Театрального Гуртка, що зорганізований при українській православній громаді при 14-тій вулиці в Ню Йорку, відбулася дня 12. листопада ц. р. в салі української православної церкви вистава знаної оперетки Кухаренка-Старицького „Чорноморці",

Публика наповнила салю по береги, сподіваючись побачити щось гарного. І дійсно, не завелась. Уладжена недавно в цій галі вистава „Хмара", була наче запорукою, що й „Чорноморці" будуть також старанно і артистично виконані. Тому не диво, що білети на виставу були розкуплені вже два тижні наперед.

Ініціяторкою й душею драматичного гуртка є безперечно пані Рузя Красновська. Вона не жалує ні труду ні часу і з посвятою працює над виведенням кожної штуки. Також цілий ансамбль дописав дуже гарно. Публика була з вистави незвичайно вдоволена, а своє вдоволення висказувала частими й довготревалими оплесками для артистів. Це ще більше додавало артистам охоти до грання. Кождий, як то кажуть, ліз зі шкіри, щоби якнайкраще вивязатись зі своєї ролі і показати публиці, що він може і вміє.

Годі виріжнювати поодиноких артистів-аматорів. Всі грали гарно і старанно. Участь у представленню брали пані: Осадчук, Барановська, Красновська, Кухар, Городецька. З панів: Цюпа, Скоробогач, Слободзян, Черватюк, та Грицишин, що своїм гумором викликував бурі сміху підчас кожноразового свого виступу. Завдяки трудови пана Ядловського й пані Гребенецької хори підчас представлення були мили й гармонійні та дійсно добре зіспівані. Ці обоє взяли були на себе музичне виконання оперетки.

Дохід з представлення призначено на покриття місцевих потреб і на потреби Старого Краю.

Заохочені успіхом вистави, молоді артисти рішили ще раз пописатись перед нюйоркським громадянством і виставити в найближчій будучині знану і люблену загально оперетку: „Ой не ходи Грицю". Вистава відбудеться в цій самій галі. Радимо вже відтепер старатись за білети.

Та зрештою більше і докладніше можна буде довідатись про цю виставу в „Свободі", яка все поміщує звідомлення з українського культурного і мистецького життя. Слідіть отже за оголошеннями про виставу „Гриця" в „Свободі", та вчасно старайтесь дістати собі і своїй родині білети.

Присутний.

—o—

РАЧЕСТЕР, Н. И.

Листопадове Свято.

Традиційне Листопадове Свято відсвятковано заходом Комітету Злучених Українських Організацій дня 12 листопада.

Свято розпочалося в українській католицькій церкві панахидою за полеглих українських борців, підчас якої о. Турула виголосив проповідь про значіння Листопадових Свят.

По панахиді всі удалися до церковної галі на концерт. Сцена в галі була святочно прикрашена, а на середині була стрілецька могила з березовим хрестом. На хресті був вінок з барвінку зі стрілецького лентою і написом „Ви лягли за волю України".

Галя була заповнена старшим громадянством і молодю.

Вступне слово виголосив гром. Боднар як председник Комітету Злучених Оранізацій. А співав церковний хор „Боян" під проводом учителя п. Дмитрова.

Панна Анна Турула, яка покінчила університетські студії, як давніше так і тепер не відмовилася дати англійською мовою реферат про визвольні змагання українського народу.

Молодий Мирослав Цицак, відомий з попередніх виступів, задоволив публику своїм скрипковим сольом.

Святочну промову виголосив Дмитро Галичин, гол. рек. секр. У. Н. Союза. Бесідник, сам учасник активної боротьби нашого народа, звертався головно до тут родженої молоді й вказував їй геройські змагання українського народу, які гідні того, щоби молодь за них памятала.

Далі виступали Литовці Шерелис і Йотчак та Цицак і Швець у квартері разом з панною А. Крик як акомпаністкою.

Деклямував гром. Сидор, молодий український студент, котрий недавно приїхав з краю. Сольо на піяні відграла п. Анна Крик. А закінчено свято виступом хору „Бояна", який відспівав кілька народніх пісень.

Василь Швець.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

СТАТТЯ ПРО УКРАЇНУ.

Я одержав лист від редакційної колегії „Славонік Ревю" з лондонського університету (Юніверсіти оф Лондон), Лондон, Англія, в якім мене повідомляють, що в згаданім журналі появиться історична стаття про Україну, у випуску за січень 1934 року. Короткий перегляд цієї статті по українськи подамо читачам „Свободи", як тільки ця стаття буде видрукувана.

Д-р Скегар,
Шікаго, Ілл.

—o—

ЧОМУ ЖИДИ СТАЛИ ТАКИМИ ВЕЛИКИМИ РОСІЙСЬКИМИ ПАТРІОТАМИ?

Чи задармо Жиди полюбили Росію? Чи може Жиди забули свою історію за царського режиму? Ні. Вони добре памятають, як їм царські русскі пейси вирівали зі шкірою. Чому тепер Жиди більші російські патріоти від Москалів? Бо революція російська дала Жидам керму державну в руки. Тому Жиди полюбили Росію. Хоча не кождий Жид є комуністом, то однак вони славлять комуністичний режим.

Я не є проти Жидів та їх старань добути собі кращу долю в світі і свою жидівську державу, однак хай вони здобувають собі свій край власний, свою Палестину, тай хай і заводять собі такі порядки, які їм найліпші, і які їм до вподоби, але нехай не роблять розбрату між ніяким народом. Такі штуки можуть їм вдаватися хвилево, а потім можуть на них мститись історично.

Нехай не ширять тої шубравої віри комуністичної поміж інші народи, бо вона фальшива, й замість боротись проти капіталізму, вона воює з поневоленими людьми, робітниками. Мали ми доказ цього на протестаційнім поході дня 18. листопада в Ню Йорку, де ми мусіли хоронити свої голови від бутельок від молока, котрими в нас кидали большевики.

Жиди пропагують нам комунізм, але в них та віра досконала, котру їм лишив їх пророк Мойсей.

Страшенно Жиди ненавидять Гітлера, коли він робить страшну кривду синам Ізраіля, то чомуж нам Жиди захвалюють тих, що нас гноблять? Жидам милі такі сини, котрі заступають жидівську справу. Чомуж вони хвалять серед нас таких, котрі заступаються за большевицьку Москву? Чому Жиди напихаються нам з такою прислугою, коли вони мають досить своїх клопотів, як ми своїх? Чи не краще Жидам дбати про свою долю, а лишити нам подбати про себе?

Н. К.

МАСЛЯНКА.

Мало хто доцінює користь, що її дає нам споживання маслянки. Кварта маслянки має білковини за 4 яйця. У Німеччині й Голяндії лікують слабовитих на шлунок маслянкою. Її беруть із стерилізованої (очищеної через підогрівання) молодої сметани, легко підкислої. Розуміється, не можна тримати маслянки на теплі, тільки в холоді.

При шлунковиx і жовчевих недугах маслянка дуже помагає. Маслянка поживить і охолодить змученого, а є дешевша від молока.

СІМ ХОРІВ! 300 СПІВАКІВ!

ЗЄДИНЕНІ УКРАЇНСЬКІ ХОРИ УЛАДЖУЮТЬ

ВЕЛИКИЙ КОНЦЕРТ

МУЗИЧНИХ ТВОРІВ МИХАЙЛА ГАЙВОРОНСЬКОГО

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 10-ГО ГРУДНЯ (DECEMBER) 1933 РОКУ

В САЛІ „THE KRUEGER AUDITORIUM",

BELMONT AVENUE, corner Morton Street, NEWARK, N. J.

Початок в годині 3-тій пополудни, а кінчитися мусить точно в годині 6-тій вечір.

Дохід призначений на повне видання музичних творів М. Гайворонського.

Вступ 50, 75 цент. і $1.00. Діти від 7—14 літ 25 цент.

Дірігент п. т. КАСЬКІВ. — Акомпаніямент пана пані М. ШУМЕЙКО.

Впов. Українське Громадянство! Запрошуємо щиро до наповнення Вами галі на згаданім концерті. Своєю присутністю багато поможете концертови, а ще більше виданню музичних творів М. Гайвороньского. Покажім, Нюярчани, що ми вміємо цінити своїх заслужених мужів ще за життя. Прийдім отже всі, щоб вислухати разом з Ним Його власні твори рідної української пісні. — Комітет. 232,4-6

I.

КОНЦЕРТ

ОРКЕСТРИ ГАЙВОРОНСЬКОГО

В приграму концерту ввійдуть: Смичкова оркестра, мандоліново-скрипковий гурт і скрипкові соля п. Емілії Кузів, Лесі Зибликевич і Ст. Терпелявого. Виступлять також асистенти-дірігенти Оля Менчук і Ст. Марусевич. Акомпаніятори: п. Юстина Геба, п. Ярослова Сполітакевич і п. М. Штембер.

II.

ТЕАТРАЛЬНА ВИСТАВА XI-го ВІДДІЛУ О.Д.В.У.

ОХ! НЕ ЛЮБИ ДВОХ!

оперета в трох діях І. Нагорняньского

Режісер і управитель хору МИХ. СКОРОБОГАЧ.

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 10-ГО ГРУДНЯ (DECEMBER) 1933 РОКУ

В САЛІ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНЬОГО ДОМУ,

217-219 EAST 6th STREET, NEW YORK, N. Y.

Початок в годині 7-мій вечір. 278-

УВАГА: Білєти, продані членами XI-того відділу ОДВУ, на яких є подана адреса сали: 334 E. 14th St., N. Y. C., є добрі на це підприємство.

НОВИНА! — ДЛЯ УКРАЇНЦІВ В ПАСЕЙК, Н. ДЖ., І ОКОЛИЦЬ!

Ви певно вже чули, що

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ ДІМ В ПАСЕЙКУ, Н. ДЖ.

відграє драму на 5 дій, М. Старицького

ЦИГАНКА АЗА

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 10-ГО ГРУДНЯ (DECEMBER) 1933 РОКУ

В УКРАЇНСЬКІЙ ГАЛІ, 212 PRESIDENT STREET, PASSAIC, N. J.

Початок точно в годині 6-тій вечір.

Вступ для старших 75 і 50 центів, для дітей 15 центів.

Українська Громадо! Це перший раз будете мати нагоду побачити драму „Циганка Аза" в нашім місті, драму, котру не так легко виставити на сцену. Тому просимо прийдіть самі і скажіть другим, щоби прийшли, а певно жалувати не будете, бо є на що подивитися — розвеселитися, поплакетися, нагадаєте рідний край, молодечі літа і забудете на час свої щоденні турботи. Ми з своєї сторони робимо усе можливе, щоби гості на виставі були задоволені. — Комітет. 284,6

УВАГА! — УКРАЇНСЬКІ РАДІО СЛУХАЧІ!

ЮРОПІЕН РАДІО КОМПАНІЯ, рір 10-той вулиці і Евеню А в Ню Йорку проголошує КОЖНОГО СУБОТИ українську програму зі стації WFAB, 1300 Kilocycles. — Просимо не забудьте накрутити своє радіо на цю станцію і послухати цієї програми, що починається в годині 12.30 пополудни. (Огол.) 286с-

ШИФКАРТИ

на найбільші та найскорші кораблі на всі прогулькы і то до всіх країв під проводом досвідчених компанійних урядників і тому наші пасажири не мають клопотів в дорозі. Польські паспорти і візи даром. Виготовляємо перміти, афідевіти, петиції і все, що до подорожі потрібно.

ДОЛЯРИ посилаємо до всіх країв ПОСПІШНО і ТЕЛЕГРАФІЧНО і виплачуємо на последній почті під повною гарантією.

ПОЛАГОДЖУЄМО СТАРОКРАЄВІ СПРАВИ. контракти, повновласти, акти даровизни, довжні скрипти і всі інші документи.

Продаємо ДОМИ, ФАРМИ, ЛОТИ та різні бізнеси по дуже приступних цінах.

Голосіться у всіх справах до нашого НОТАРІЯЛЬНОГО БЮРА по совісні поради та ретельну обслугу.

S. KOWBASNIUK

277 E. 10th STREET. (між 1-шою і Евеню А). NEW YORK, N. Y.

PRESS REPORTS ON UKRAINE AND UKRAINIANS.

UNBEARABEE CONDITIONS IN SOVIET UKRAINE HIT BY FALLS UKRAINIANS.

American Government Asked to Investigate Situation in Communication Forwarded to President; Grievances Enumerated.

Falls residents of Ukrainian birth and descent met last night at hall in Ferry avenue and adopted resolutions protesting against Soviet rule over the Ukraine people. The Falls Ukrainians appeal to the American government to make an investigation of what they term "unbearable conditions in the Soviet Ukraine." A communication in which alleged conditions in the Soviet Ukraine were outlined was ordered mailed to President Franklin D. Roosevelt.

Three chairmen presided over last night's meeting. They were Michael Hupaylo, 2405 Seneca avenue; John Borak, Niagara st., and Jakob Hutcul, Lockport road. Nicholas Shanet, 2405 Seneca ave., was secretary of the meeting, which was attended by nearly 200 persons. The communication forwarded to President Roosevelt read as follows and bore the signature of the three chairmen and the secretary of the meeting.

"In the central southwestern part of Euroqe are over 31,000,-000 of Ukraine people under the Soviet government. These people are strongly opposed to Communistic regime as conceived and practiced in Moscow, Ukraine has always aspired to be a free nation, but the union with Soviet Republic was forced upon them.

"The Bolsheviks are determined to either enslave or exterminate the Ukrainian race in order to possess this great agricultural region. Their method was to terrorize, imprison and execute or deport the people by the thousands into Siberia. Now, in order to accomplish their purpose sooner, they starve the population. As soon as the produce is harvested almost all of confiscated. Last winter over two million people starved to death. Those that survived were obliged to feed on rats, dogs, cats and bark off the trees to supplant their meager food rations. Helpless bodies of the famished lay scattered in the streets and market places. Because of deaths and wholesale deportations of the people, entire villages are wiped out.

"Judging by the information we receive from our relatives there, this coming winter will be worse. Of course, the Bolsheviks, if confronted, would deny that such a condition exists in this civilized world. No foreign visitors or correspondents are ever allowed to visit this stricken territory.

"We appeal to the American Government in Washington to investigate this unbearable condition of the Soviet Ukraine. As Soviet Republic of the United States recognition, we believe now is a good time to appeal the cause of the Ukrainian people, victims of Soviet restrictions. We rely on American judgement, after due consideration, to deal with the Soviet Government to relieve the diminishing race of its fate."

(Niagara Falls Gazette, Nov. 21, 1933).

—o—

ASK AID FOR UKRAINIANS UNDER SOVIET RULE.

Governor Green Says Roosevelt Is Likely to Deal with Problem.

Members of the United Ukrainian Societies of Rhode Island today had the assurance of Gov. Green that he believed President Roosevelt, in considering the problem of Russian recognition, would bear in mind tne welfare of Ukrainians, who assert they are suffering under Soviet rule.

A delegation from the societies called at the State House, yesterday, to advance their pleas, and Gov. Green told them that while "it is not my place to tell President Roosevelt how he should deal with foreign nations, I am confident he will not bring about recognaition of Russia by the United States without an agreement that will make conditions better for people of the Soviet Ukraine."

The. delegation was headed by Emil Rekrut, president of the United Ukrainians of Providence, and Edward F. Sullivan, secretary of the American Association for Recognition of the United Ukrainian Republic. A petition was presented to the governor, requesting his aid in arousing public interest in Ukainians suffering under Soviet rule.

Many women members of the delegation were dressed in native Ukrainian costumes.

(The News-Tribune, Providence, R. I., Nov. 17, 1933).

НОВІ КНИЖКИ, ЯКІ НА ДНЯХ ОДЕРЖАНО З КРАЮ

Вволяєс, Л. — БЕН-ГУР. Повість з часів Ісуса Христа. Книжка читана всіми народами, один з класичних творів усього світа. Гарний стиль, цікава акція, благородні ідеали: любов Бога та рідної землі — роблять цей твір якнайбільше підходим до поширення між найширші круги нашого народу. ..... $ 80

Гаврилюк, Ілько. — ТЕРНИСТИМ ШЛЯХОМ 50

Гашек, Ярослав. — ПРИГОДИ ДОБРОГО ВОЯКА ШВЕЙКА В СВІТОВІЙ ВІЙНІ (Швейк на Фронті). Авторизований переклад з чеського 90

Гашек, Ярослав. — ПРИГОДИ ДОБРОГО ВОЯКА ШВЕЙКА В СВІТОВІЙ ВІЙНІ (Швейко в Запіллю) 90

Гомзин, Б. — ПРОКЛЯТІ ЧАСИ. В книжочці два оповідання, що сягають сюжитами в недавні часи гром. війни на Україні. Оповідання „АЖ ТАМ" більш вражаюче змістом. Варталоб що книжечку кинути масово в кожну місцевість 20

Гребінка, Е. — ЧАРІКОВСЬКИЧ. Історична повість 80

Гриненко Б. — ПІД ТИХИМИ ВЕРБАМИ. Повість. Оправлена 1.50

Гриненко Б. — СОНЯШНИЙ ПРОМІНЬ. Повість 65

Гєорг, Д. — СПОМИНИ З СЕРБСЬКОГО ФРОНТУ. Дивні пригоди австрійського жовніра 35

Чернява, І. — НА СХОДІ МИ. Оповідання, опр. 35

Дерлиця, М. — В МЛАКАХ. Повість 80

Дежелїч, В. — СОФІЮ ВИБРАВ. Істор. повість з часів візант. цісарства. Перекл. М. Фірак 80

Дойль, К. — (7 книжечок): 1. Душогубство в Абей Грондж. 2. Пестра Стяжка. 3. Захований Клейнод. 4. Чоловік з Балкономо. 5. Відтяті Пальці. 6. Шість Наполеонів. 7. Танцюючі Фігурки 75

Дудко, Ф. — ГЛУМ. Оповідання 35

Дудко, Ф. — КРАСА ЖИТТЯ. Оповідання 20

Кервуд, Д. — З ТАВРОМ УБИРНИКА. Повість, пер. М. Лотоцький. Є це Книжка пригод благородного чоловіка, закинутого судьбою в дику країну північної Канади 80

Кобилянська, Ольга. — В НЕДІЛЮ РАНО ЗІЛЛЯ КОПАЛА. Оповідання. Розказується про молодого парубка Гриця, що кохається в двох дівчатах, з якими обіцяє женитися. Коли оповіля жениться з одною — друга в розпуці шукає чар-зілля та отруює ним молодого Гриця, а сама, збожеволіваши, тоне на дні глибокої води. Кобилянська розробляє цю стару тему далеко глибше психольогічно, чим її попередники. 90

Ковч. о. Емілїян. — ЧОМУ НАШІ ВІД НАС УТІКАЮТЬ 50

Кобилянська, Ольга. — ЗЕМЛЯ. Повість. Тут Кобилянська малює на ширшій картині соціальні взаємовідносини буковинського села XIX століття. Земля — це та вища, просто містична, сила, що єднає цей необлагання фатум, що примушує Саву вбити брата Михайла, а паймичку Анну зазнати стільки горя і сліз 2.50

Кобилянська, Ольга. — ЦАРІВНА. Героїня Наталка Верковинівна виступає тут „надлюдиною" з презирством до міщанських інтересів, з великим аристократизмом духа та змаганням до повної емансипації пригнобленої жінки. Вона шукає собі чоловіка таких же поглядів, щоб він її не пригнітив. Тому то відкидає обмежного орядина, а знаходить собі ідеал в особі скромного д-ра Марка 2.75

Курдидик, Анатоль. — ЯСНІ ВОГНІ. Оповідання. Молодий, а проте вже досить широко читачам знайомий, автор проявив у цій книжці чималий талант. Велике багацтво сюжетів, добре виведений розбір цілої подинових героїв, палкий патріотизм та свіжий і чистий стиль роблять цю збірочку цінним вкладом у нашу „военну" літературу. 20

Лепкий, Богдан. — ПИСАННЯ БОГДАНА ЛЕПКОГО, з портретом автора і з нарисом його літературної діяльности, написаним В. Верниволем. Том І. Вірші, том ІІ. Проза. В полот. опр. 5.50

Левицький-Нечуй, Іван. — НАД ЧОРНИМ МОРЕМ. Повість. Опр. 1.50

Левицький-Нечуй, Іван. — ПІД ТИХИЙ ВЕРБ. Повість-казка. Опр. 2.00

Левицький-Нечуй, Іван. — ХМАРИ. Повість. „Хмари" являються цінним художнім твором з рівночасно дуже важним культурно-історичним документом. Ця повість показує чим дихала і жила нова інтеліґенція, ці народники-українофіли шістьдесятих років 2.00

Леонтович, В. — ВОРОХОБНЯ й інші оповідання 45

Лотоцький, А. — КУЖІЛЬ І МЕЧ. Істор. повість з кінця 15 і поч. 16 віку. Знаний і люблений повістар, А. Лотоцький, розказує в тій книжці про життя характерної княгині Слуцької та на тому приміні вчить нас, яке повинно бути життя благородної жінки-матери, що над усе цінить свій громадський обовязок. Книжка надається на нагороди пильности й дарунки для молоді 80

Мельник Микола. — ПО ТОЇ БІК ГРЕБЛІ. Оповідання. 35

Мельник-Матвїїв, Микола. — ЗА РІДНЕ ГНІЗДО 25

Матієн, В. — ЗАЧАРОВАННИЙ ГОДИННИК. Трапляються і в нас час до часу малі, але вартісні книжочки. Вони не лише дають змісток, як для молоді так і для старших, але мають у собі багато з тої краси, якої так брак у популярній дешевій літературі. До таких належить і Зачарований Годинник. 20

Мордовець, Данило. — ГЕТЬМАН МАЗЕПА. Іст. повість в 2 томах 1.00

Опільський, Юлїян. — ЗОЛОТИЙ ЛЕВ. Оповідання. 30

Опільський, Юлїян. — ІДУ НА ВАС. Іст. повість. Автор вибрав історичну тему. Про князя, що чужої землі шукає, та, кінець кінцем, вплітаючи другу, романічну, як боярин-ізгой відвагою і розумом боярство собі вернув та з милою одружився. Своїм оповіданням обіймає автор останні місяці життя Святослава з невдачним походом на Дунай, та на їх тлі зобразив побут давньої Руси. Опр. $1.25, брош. 75

Оржаль, Баронесса. — БАГРЯНИЙ ЦВІТ. Повість з часів франц. революції. В 2-ох томах. Одна з найкращих повістей сучасної Англії про давні страшні часи т. зв. „Великої Революції" 1.00

Підмогильний, В. — В ЕПІДЕМІЧНОМУ БАРАКУ. Нарис. Цей нарис молодого талановитого автора малює як неможна краще атмосферу, в якім жие сучасне покоління на Україні 30

Поліщук, К. — ГУЛЯЙПІЛЬСЬКИЙ БАТЬКО. І — ІІ Том 85

Поліщук, К. — РОЗПЯТА ДУША. Оповідання з латишського життя 20

Приймак, Михайло. КСТИНИ. Картини з Лемківщини 10

Рогова, О. — СИН ГЕТЬМАНА. Іст. роман з часів Б. Хмельницького 1.00

Старицький, Михайло. — РОЗБІЙНИК КАРМЕЛЮК. Іст.оричний роман. Том І. 2.50

Сімович, д-р Василь. — ГРАМАТИКА УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ для самонавчання та в допомогу шкільній науці. Друге видання з одмінами й додатками. В полот. оправі 3.75

Толстой, Лев. — ВІДРОДЖЕННЯ. Два томи, в 3-ох частях. Автор описує криваву, західньому молодій дівчині шляхтячем, як її опісля вивезено на Сибір і як остаточно цей сам шляхтич пішов на Сибір за нею, щоби виблагати прощення 2.75

Українка, Леся — ЖАЛЬ. Повість 45

Українка, Леся. — НАД МОРЕМ 30

Українка, Леся. — ПРИЯЗНЬ-РОЗМОВА 45

Франко, І. — МОЙСЕЙ. Четверте видання з передмовою 35

Франко, Іван. — ЗАХАР БЕРКУТ. Автор малює історію нападу Татар на село в Карпатах, якого мешканці не лише потрапляють оборонитися, але й побивають зовсім татарську орду та спинюють дальший похід Татар. 1.50

Франко, Іван. — З ВЕРШИН І НИЗИН, збірник поетичних творів Івана Франка. В додатку „Зівяле листя" й „Великі Роковини". У біографічнім нарисі Івана Франка (Нап. Василь Верниволя) є 14 ілюстрацій. В оправі 3.40

Шевченко, Тарас. — КОБЗАР, з портретом автора, сторін 707, опр. 2.75

Шевченко, Тарас. — ТВОРИ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА, в 3-ох томах, в опр. 8.50

Шевченко, Тарас. — ТВОРИ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА, в 5. томах в опр... 15.00

Яєичук, Л. — ДЛЯ РІДНОГО КРАЮ, відгомін ювилейних свят в Америці в честь Рідної Школи 40

БІБЛІОТЕКА РІЖНОМАНІТНІСТЬ. 9 книжечок. Зміст: 1. Утрачені Діти. 2. Хто дущий. 3. Чорний козак. 4. Щасливе відкриття. 5. Недовішений оприщок. 6. Історія трох молодців-шельм. 7. Живий небіщик. 8. Заборонені двері. 9. Поворот-небіщика з раю. 75

ЗБІРНИК НАРОДНІХ ПІСЕНЬ в укладі на три голоси для ужитку шкільних хорів. Зладив Філярет Колесса 25

ЗАПОРОЖЕЦЬ. Луговий співаник 40

МОНОГРАМИ до хрестикового вишивання 65

МАГІЧНІ ШТУКИ ДЛЯ РОЗВАГИ СТАРИХ І МОЛОДИХ 20

ПОРАДНИК, ЯК ПИСАТИ ЛИСТИ з особним додатком любовні листи. Зразки листів у всяких потребах, торговельна переписка та взірці урядових актів, контрактів, зобовязань, скарг і рекурсів 65

ПРО ПЛЕКАННЯ І ЛІЧЕННЯ ДОМАШНІХ ЗВІРЯТ. Практичний Порадник 25

СОННИК АСТРА. Після халдейських, египетських та перських жерел. 3 нумерами 50

СПІВАЄМО, збірничок пісень на два голоси для шкільної молоді. На весняне свято пісні. Зладив Філярет Колесса 15

ЯК ДОБУТИ КРАСУ і задержати молодість та здоровля. Написала Осипа Заклинська на основі студій та косметичної практики в Празі. 50 ілюстрацій 75

Замовлення разом з належитсто слати до:

"SVOBODA"

(P. O. Box 346)

81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

НЕДУЖІ МУЖЧИНИ І ЖІНКИ

ВИЛІКОВУЮ ХРОНІЧНІ НЕДОМАГАННЯ.

Прийдіть ще нині на лікарські оглядини і вислухайте поясненє щодо вашої справи.

Научними методами я лікую успішно отсі недуги: Шкірні висипки, хронічні чиряки, нервові недуги, шлунок, кишкові й відходові недуги, загальне ослабленнє, неврастія (запалення нерва) і хронічний ревматизм, горло, легені, відхові й інші недуги мужчин і жінок. Х-Рей екзамінація крови і хемічні спроби.

Вприскування сироватки і щеплінка.

ОГЛЯДИНИ І ПОРАДА ДАРОМ. — МИ ГОВОРИМО ПО УКРАЇНСЬКИ.

DR. ZINS

медичний практик 25 літ.

110 East 16 St. N. Y.

(межи 4-тою Евеню і Ірвінг Плейс).

ГОДИНИ: Денно від 9. рано до 8. веч.; в неділі від 9. рано до 4. попол.

ПРИЯТЕЛІ

Ми переконалися, що як тільки хтось має з нами до діла, зараз стається одним з наших багатьох приятелів.

Це діється тому, що ми обслугуємо людей уже довгі роки і завсіди стараємося, щоби зєднати собі якнайбільше приятелів серед усіх тих, котрим ми даємо услугу.

STEPHEN J. EWUSIAK & SON

FUNERAL DIRECTORS

77 Morris St. Jersey City Phone. Montgomery 5-1745

34 E. 25th St. Bayonne Phone. Bayonne 3-0540

НАЙНОВІЩІ УКРАЇНСЬКІ СТІННІ

КАЛЄНДАРІ

на 1934 рік

в кольорах, календаріюм друкований по українськи, свята означені читким червоним друком на кожний день.

Гуцул на полонині пасе вівці	25 ц.
Дівчинка в українськім строю	25 ц.
Український хлопець і дівчина сидять на кринці	25 ц.
Хлопець і дівчина на Великій Україні	25 ц.
Сини мої, Гайдамаки	25 ц.
Тарас Шевченко	25 ц.
Іван Франко	25 ц.
Різдво Христове	25 ц.

КНИЖКОВИЙ КАЛЄНДАР.

Червоної Калини	65 ц.

РІЗДВЯНІ КАРТКИ.

Желятинові	5 ц.
Українського Стилю	5 ц.
Листовий папір з віршом на Різдво	10 ц.

Замовлення і гроші слати до:

"SVOBODA",

81-83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЄ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — СЕ СИЛА. ПИШІТЬ ПО НАЙНОВІШИЙ ЦІННИК КНИЖОК.

"SVOBODA,"

81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J.

ПРОЦЕС ЗА ВБИВСТВО ГОЛУВКА

(За краевою українською пресою).

(29)

Голувко інформується про українські справи в Івахова.

Свідок оповідає, що з Голувком стрінувся у Львові. Коли Голувко мав реферат у Львові про українське питання в 1931 році — говорив свідок з Голувком на українські теми. Після цієї розмови сказав Голувко, що прийде ще раз до свідка. Свідок твердить, що Голувко відносився до української справи рівно і прихильно і 99 відсотків свого життя вложив в українські справи.

Дальше вивязується між свідком і предсідником дуже жива і нервова дискусія на тему ізди Барановського за кордон і революверу.

Про конференцію, яка відбулась у виділі безпеки після вбивства Чеховського, розповідає свідок зовсім інакше як Кучарський.

Барановський вісю „вивяду".

Предс.: Барановський давав вам добрі інформації?

Свідок: Барановський був вісю „вивяду". Він усе давав позитивні інформації. Вичислює: Бібрку, Східні Торги, Головінського, Голувка і т. д.

Предс.: Але про Гнатова подав, що на імя тому Петро?

Свідок: Але подав опис особи.

Свідок згадує, що Барановський видав учасників конгресу.

Вот. Кучера: У вересні 1930 р. був Барановський арештований у звязку з пацифікацією. Чи після того Барановський був дальше конфідентом?

Свідок: Так!

Вот. Кучера: Як міг бути конфідентом підозрілий у саботажах?

Свідок: То зовсім інша справа. Тоді відбувалися серед Українців масові арешти і дивно виглядало би, якби при цьому не арештовано Барановського. Його арештування мало на меті відвернути від його особи підозріння.

Івахів боронить Барановського.

Вот. Кучера: Барановський жалувався на Чеховського, що він йому не виплачує як слід платні. Чи з того можна заключати, що Барановський працював на дві сторони?

Свідок: Я зовсім інакше дивлюся на Барановського. Не маю підстави вважати Барановського людиною, що діяла на дві сторони. Твердж, що він ділав тільки на нашу користь, а його вартість була дуже поважна. Він „льояльне і учуйне" виконував свої обовязки.

Вот. Кучера: Барановський радив арештувати трускавецьку „пятку", але радив зачинати не від Гнатова?

Свідок: Так.

Вот. Кучера: Барановський пропонував, щоб агент поїхав з ним до Трускавця і представився як сотник Ярий. Чи це був би добрий трик зі сторони поліції?

Свідок: Міг бути добрий.

Вот. Кучера: Барановський каже, що став конфідентом тому, що є противником терору і пішов служити до поліції, щоби зліквідувати УВО?

Свідок: На ту тему з ним я не розмовляв. Думаю, що він став конфідентом, бо засадничо заломився.

Предс.: Але які мотиви?

Свідок: Сушко відкинув його після заарештування Колодзінського, як зрештою відкинув усіх прихильників Головінського. Барановський чув жаль до Сушка. В часі побуту в тюрмі набавився сухіт.

Предс.: Що сухоти мають спільного з конфіденцією?

Свідок: Барановський боявся тюрми, бо це не сенаторія. Барановський хотів зачати нове життя, оженитись і студіювати. Так сказав мені Чеховський.

Предс.: Чи на конференції, для 22-го березня 1932 р. перед убивством Чеховського Барановський говорив про якусь мокру роботу і про те, що він здібний є вбити чоловіка?

Свідок: Я не був на такій конференції.

Предс.: Всі інші свідки зізнали про те. Чи ви це виключаєте, чи не пригадуєте собі?

Свідок: Виключаю.

Прок.: Чи Барановський безпосередньо від Чеховського перейшов під вашу команду?

Свідок: Так.

Прок.: А може був якийсь час під Білевичем?

Свідок замотується. Виходить на яв, що Барановський писав до Білевича у лютім 1932 року в якій нарікає на Чеховського і просить Білевича, щоби той перебрав його під свою опіку. Ту картку показав Соханський свідкови. Свідок твердить мотаючися, що Барановський властиво був і не був під командою Білевича.

Між прокуратором і свідком приходить до сцисі.

(Далі буде).

ПОДЯКИ.

Я, нижче підписаний член 200 від. У. Н. Союза в Озон Парк, Н. Й., складаю сердечну подяку головному урядови У. Н. Союза за уділення мені допомоги з фонду допомогового в сумі $50, котрі мені стали великою помічю у моїм тяжким положенню. Також дякую щиро місцевим урядникам за їх труд. Кличу всіх Українців, а особливо українську молодіж, тут роджену, щоби вступали громадно в члени У. Н. Союза, бо ніяка американська асекурація не зробить того для вас, що наш батько У. Н. Союз вразі вашої недуги.

Яків Жатковський.

—o—

Ми, нижче підписані, складаємо щиру подяку головним урядникам У. Н. Союза за скоре виплаченні нам посмертного в сумі $1,000 по Семані Дудич, котрий помер 8. жовтня 1933.

Заразом дякуємо Братству св. О. Николая, 38 від. У. Н. Союза в Оборн, Н. Й., котре взяло участь у похороні.

Александра Дудич, жінка
Параска, Іван, Петро і Анна, діти.

—o—

Я, нижче підписаний член 381 від. У. Н. Союза, складаю сердечну подяку головним урядникам У. Н. Союза за уділення мені допомоги з фонду допомогового в сумі $35, котрі мені стали великою помічю у моїй 3-літній слабости. Також дякую щиро місцевим урядникам за їх труд. Кличу всіх тих Українців, котрі ще не належать до нашої організації, щоби вписувались якнайскорше, бо наш Батько Союз спішить все з помічю своїм членам, котрим нужда докучає.

Роман Оляр,
Норотон Гайтс, Конн.

—o—

Я, нижче підписаний, складаю сердечну подяку головним урядникам У. Н. Союза за скоре виплаченя мені посмертного по покійній моїй жінці Анні Древній, в сумі $1000. Також дякую урядникам і членам Бр. св. О. Николая, 120 від. У. Н. Союза, що віддали останню прислугу покійній у похороні. Взиваю всіх Українців і Українки, котрі ще не належать до нашої організації, щоби вступали якнайскорше, бо У. Н. Союз помагає своїм членам у біді.

Василь Древний,
Аликвіпа, Па.

RADIO.

УКРАЇНСЬКА СКРИПАЧКА НА РАДІЮ.

Минулої суботи виступала панна Емілія Кузів, знана нюйорський публиці скрипачка, на радіовій програмі. Програма ця провадиться заходом Юропіен Радіо Компані в Ню Йорку кожної суботи між годиною пів першої і першою. Програма українська, а властиво її фірма виключно для комерційних цілей.

Панна Кузів грала Безкоровайного „Козаченьку, куди йдеш" і Валдеза „Циганську сонату". Оба кусники панна Кузів відіграла з чуттям і справжнім артизмом. Жаль тільки, що грала лише два кусники, а не більше. Гра панни Кузів вказує на те, що вона трактує музику не як хвилеву примху, для вбиття часу, але серіозно і поважно. В грі замітна широка техніка і зрозуміння твору автора. Звісно, що радіо не в силі передати всіх тонкостей музики і тому не можна було хочби в Безкоровайного „Козаченьку, куди йдеш" віддати кінцевого фляжолету, який у панни Кузів так милозвучно і ніжно виходить, коли вона грає цю пісню на естраді.

Програму анонсував виразним і звучним голосом пан Подільський.

Poро.

КОЛЯДИ

— і —

ЩЕДРІВКИ

— на —

РІЗДВО ХРИСТОВЕ І БОГОЯВЛЕННЯ

з додатком пісень

СТРАСТНИХ, ВОСКРЕСНИХ І ІНШИХ ПІСЕНЬ ЦЕРКОВНИХ

Ціна 35 центів.

Замовляти в адміністрації „Свободи":

„SVOBODA"

81-83 GRAND ST., або P. O. BOX 346

JERSEY CITY, N. J.

На корчі мязів.

Болячі, замучені, перекрацьовані мази дістають назад свою нормальну здатність, коли натрете їх ЗОЛОТОЮМ Пейн-Експелером.

Коли ваші мязи стають вам докучати, коли мають повно корчів і коли почуваєте біль від натуги, натріть добре болючі місця і ідіть до ліжка. Може буть, що вже по одноразовім натиранню почуєте цілковиту полегшу. У всіх аптиках—35 цент. і 70 цент. Лише праведний має торговельну марку Якір.

PAIN-EXPELLER

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ДОБРА НАГОДА КУПУВАТИ МАЛІ ФАРМИ.

10 акрів $700, — 3 акри і добрий дім $2,000, — 12 акрів і дім 5 кімнат $3,200.

ADOLF NIELSEN,

243 Amboy Ave., Metuchen, N. J.

ДОБРА НАГОДА ДЛЯ СКОРОГО КУПЦЯ.

На продаж Лонч-Рум і Пул Парлор, є 5 кімнат до мешкання. Перший дім від станції залізничої і добре устроєний. Добрий бізнес і таний рент. Причина продажі подам особисто або листовно. Голоситися до: 286

NICKS DEPOT LUNCH,

BABYLON, L. I., N. Y.

„РИЗНИЦЯ"

СКЛАД ЦЕРКОВНИХ РІЧЕЙ.

131 RIVERSIDE DRIVE (at W. 86 St.)

NEW YORK, N. Y.

Telephone: ENDICOTT 2-1618.

251 S. Olshanska.

КУРЦІ ЗАОЩАДІТЬ 50% на вашім курнику. Тютюн до паруфу 75 ц., $1.00, $1.50, $2.00, $3.00 і $4.00 за фунт. Бібулки 5 ц. за 100 і більше. Люлькові: 35 ц., 65 ц. і $1.00. Також виробляємо цигаретки на замовленнє з вашим монограмом. При замовленню папіяшів, які є легкі, середній або сильний. Висилаємо за поспільтаю (C.O.D.). S. Silberger, 57 First Ave., New York, 100 102 Avenue B, New York, N. Y. 269

ІТАЛІЙСЬКІ ГАРМОНІЇ

Ask for FREE Catalog

всякого роду, ручно роблені, з найліпшого матеріялу і з вельми малою ціною. — МИ РОБИМО НАПРАВКИ і берємо уживані інструменти в заміну. Гарантуємо за вдоволенє. Дешеві ціни. Пишіть зараз по ДАРЕМНО.

ITALIAN ACCORDION CO., 1014 Blue Island Av. F 58, Chicago, Ill.

СТІННІ КАЛЄНДАРІ НА 1934 РІК по 12 центів.

Найбільший вибір укр. і рідних календарів. Шторникам друкуємо їх фірми на календарях. Висилаємо календарі до краю. Семплі висилаємо даром. — Пишіть:

UKRAINIAN BAZAAR,

2248 Grayling Ave., Detroit, Mich.

Д-р МИХАЙЛО ЯНКОВИЧ

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР-ХІРУРГ.

Урядові години:

Від 1-3 пополудні і від 6-8 ввечір. В неділі після умови. 236

29 Morton Street, Newark, N. J.

Телефон: Market 3-4818

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР, ХІРУРГ І АКУШЕР

153 AVENUE B,

NEW YORK, N. Y.

(межи 9. і 10. ул.)

Tel. ALGONQUIN 4-8625.

Урядові години: рано від 10 до 11, ввечір від 6 до 8, а в неділі після умови.

DR. M. SMITH

перенїс свій офіс під число 9 LIVINGSTON PLACE, NEW YORK CITY

рг 16th Street (ч. 318 East) напроти нового шпиталю межи 1st Ave. і Stuyvesant Park.

Telephone: Stuyvesant 9-5760

ПОЗІР! ПОЗІР!

БИЗНЕСМЕНИ!

Маю на складі рїжнородні

СТІННІ

КАЛЄНДАРІ

НА 1934 РІК.

Ціни дуже приступні. Також друкую назви фірм на календарях у всіх мовах. Телефонуйте або заходіть до: 275

DOMINIK KAROLKIEWICZ

Printer & Manufacturer of

CALENDARS AND NOVELTIES

338 SEVENTH ST., JERSEY CITY, N.J.

Telephone: Montgomery 5-4626.

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАНИМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ.

129 E. 7th STREET,

NEW YORK CITY

Tel: Orchard 4-2568

НАЙБІЛЬША КНИГАРНЯ В АМЕРИЦІ

„СВОБОДА"

УКРАЇНСЬКОГО НАРОД. СОЮЗА

83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.

Вартість Книгарні $18,612.75.

СТРАШНИЙ ТАРЗАН.

108.

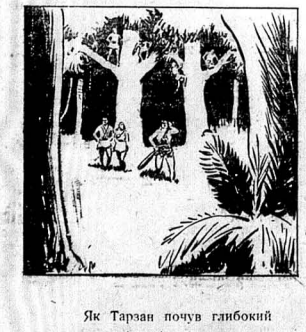

Як Тарзан почув глибокий рев грифа, він рішив попробувати востаннє штучки, якої він навчився, а якою міг командувати страшною потворою. Якби йому це вдалося, то вони зможуть виїхати з Палюлдону в пристойний для них спосіб. Почувши крик звірюки, вояки повдиралися на дерева, звідки зі здивуванням приглядалися, як Тарзан підійшов до кривки грифа.

Вони чули, як він видав зі себе дивний оклик Тородона. Рев грифа перемінився на тихий гуркіт, і за хвилю потвора показалася з гущавини. І тепер знову повторилося те, що Тарзан уже раз робив з грифом. І так Тарзан, Джейн і Корак поїхали через мочари й гущавину на хребті передісторичного трисератопса, перед яким утікали зі страхом найбільші звірята праліса.

На другім березі мочарів вони обернулися та крикнули прощання Таденови, Оматови і їх воякам. Тарзан завернув грифа назад на північ, а коли його союзники вже мали час дістатися з провалу, Тарзан повернув голову грифа до Палюлдона і троє їздців злізли з грифа.

Сильним ударом по грубій шкірі потвори Тарзан пігнав грифа назад у напрямі до його рідних лісів. Вони стояли хвилину, дивлячися на край, котрий покинули, та думали про грифа, хвостатих вояків, про страхіття й наглу смерть. Опісля знову повернулись на північ, а потім всі поправцювали до того краю, що наймиліший кождому: до вітчини й до дому.